॥ शुक्रउवाच ॥ वृतोऽनया पतिर्व्वीर सुतया त्वं ममेष्टया । गृहाणेमां मया दत्तां महिषीं नहुषात्मज ।
॥ ययातिरुवाच ॥ अधर्म्मो न स्पृशेदेष महात्मन्निह भार्ग्गव । वर्णसङ्करजो ब्रह्मन्निति त्वां नवृणोम्यहं । १२९०
॥ शुक्रउवाच ॥ अधर्म्मात्त्वां विमुञ्चामि वृणु त्वं वरमीप्सितं । अस्मिन्विवाहे माञ्चासीरहं पापं नुदामि ते ।
वहस्व भार्य्यां धर्म्मेण देवयानीं सुमध्यमां । अनया सह सम्प्रीतिमतुलां समवाप्नुहि ।
इयं चापि कुमारी ते शर्म्मिष्ठा वार्षपर्व्वणी । संपूज्या सततं राजन्मा चैनां शयने क्षेथः ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्तो ययातिस्तु शुक्रं कृत्वा प्रदक्षिणं । शास्त्रोक्तविधिना राजा विवाहमकरोच्छुभं ।
लब्ध्वा शुक्रान्महद्वित्तं देवयानीं तदोत्तमां । द्विसहस्रेण कन्यानां तथा शर्म्मिष्ठया सह । १२९५
संपूजितश्च शुक्रेण दैत्यैश्च नृपसत्तमः । जगाम स्वपुरं हृष्टोऽनुज्ञातोऽथ महात्मना ।
इत्यादिपर्व्वणि सम्भवपर्व्वणि ययात्युपाख्याने एकाशीतोऽध्यायः ॥ ८१ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ययातिः स्वपुरं प्राप्य महेन्द्रपुरसन्निभं । प्रविश्यान्तःपुरं तत्र देवयानीं न्यवेशयत् ।
देवयान्याश्चानुमते सुतां तां वृषपर्व्वणः । अशोकवनिकाभ्याशे गृहं कृत्वा न्यवेशयत् ।
वृतां दासीसहस्रेण शर्म्मिष्ठां वार्षपर्व्वणीं । वासोभिरन्नपानैश्च संविभज्य सुसत्कृतां ।
देवयान्या तु सहितः स नृपो नहुषात्मजः । विजहार बहूनब्दान्देववन्मुदितः सुखी । १३००
ऋतुकाले तु संप्राप्ते देवयानी वराङ्गना । लेभे गर्भं प्रथमतः कुमारञ्च व्यजायत ।
गते वर्षसहस्रे तु शर्म्मिष्ठा वार्षपर्व्वणी । ददर्श यौवनं प्राप्ता ऋतुं सा चान्वचिन्तयत् ।
ऋतुकालश्च संप्राप्तो नचमेऽस्ति पतिर्वृतः । किं प्राप्तं किन्नु कर्त्तव्यं किम्वा कृत्वा कृतं भवेत् ।
देवयानी प्रजाताऽसौ वृथाऽहं प्राप्तयौवना । यथा तथा वृतो भर्त्ता तथैवाहं वृणोमि तं ।
राज्ञा पुत्रफलं देयमिति मे निश्चिता मतिः । अपीदानीं स धर्म्मात्मा दद्यान्मे दर्शनं रहः । १३०५
अथ निष्क्रम्य राजाऽसौ तस्मिन्काले यदृच्छया अशोकवनिकाभ्याशे शर्म्मिष्ठां प्रेक्ष्य धिष्ठितः ।
तमेकं रहिते दृष्ट्वा शर्म्मिष्ठा चारुहासिनी । प्रत्युद्गम्याञ्जलिं कृत्वा राजानं वाक्यमब्रवीत् ।
शर्म्मिष्ठोवाच ॥ सोमस्येन्द्रस्य विष्णोर्व्वा यमस्य वरुणस्यच । तव वा नाहुष गृहे कः स्त्रियं द्रष्टु मर्हति ।
रूपाभिजनशीलैर्हि त्वं राजन्वेत्थ मां सदा । सा त्वां याचे प्रसाद्याहमृतुं देहि नराधिप ।
ययातिरुवाच ॥ वेद्मि त्वां शीलसम्पन्नां दैत्यकन्यामनिन्दितां । रूपञ्च ते न पश्यामि सूच्यग्रमपि निन्दितं । १३१०
अब्रवीदुशना काव्यो देवयानीं यदाऽवहं । नेयमाक्षयितव्या ते शयने वार्षपर्व्वणी ।
॥ शर्म्मिष्ठोवाच ॥ न नर्म्मयुक्तं वचनं हिनस्ति न स्त्रीषु राजन्न विवाहकाले । प्राणात्यये सर्व्वधनापहारे पञ्चानृतान्याहुरपातकानि ।
पृष्टन्तु साक्ष्ये प्रवदन्तमन्यथा वदन्ति मिथ्या पतितं नरेन्द्र । एकार्थतायान्तु समाहितायां मिथ्यावदन्तं त्वनृतं हिनस्ति ।
॥ ययातिरुवाच ॥ राजा प्रमाणं भूतानां स नश्येत मृषा वदन् । अर्थकृच्छ्रमपिप्राप्य न मिथ्या कर्त्तुमुत्सहे ।
॥ शर्म्मिष्ठोवाच ॥ समावेतौ मतौ राजन्पतिः सख्याश्च यः पतिः । समं विवाहमित्याहुः सख्या मेऽसि वृतः पतिः । १३१५
॥ ययातिरुवाच ॥ दातव्यं याचमानेभ्य इति मे व्रतमाहितं । त्वञ्च याचसि मां कामं ब्रूहि किं करवाणि ते ।